

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI, ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||

Tribus Tomis comprehensæ.||

IN ROBERTI|| BELLARMINI SOCIETA-||TIS IESV, SECVNDVM TOMVM||
CONTROVERSIARVM,|| TRIPLEX INDEX:|| - PRIMVS scriptorum omnium in
hoc volumine|| citatorum;|| ALTER difficiliorum locorum sacræ Scripturæ||
passim explicatorum;|| TERTIVS verò præcipuarum rerum, ac
senten-||tiarum, quæ in omnibus illis ...

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54088](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54088)

- RESURRECTIO vera carnis nostræ, quomodo probetur ex mysterio Eucharistiæ. 3. 154. & 341. vide etiam 3. 231. 290
- Resurrectio carnis probatur ex eo quod omnia Sacramenta per corpus transeunt ad animam. 3. 157
- Post resurrectionem corpora beatorum ascensura in cœlum. 3. 312. item dicuntur futura spiritualia, quia talia erunt quoad effectum, non quoad substantiam. 3. 114
- In vltima resurrectione fiet redemptio à corruptione & ærumnis omnibus huius vitæ. 3. 871
- Romanorum politiam à Deo esse confirmatam, verum non est. 5. 273
- ROSA benedicta non est Sacramentum. 1. 17. & 49. similia vide 1. 250. 258. 259. vsque ad 263.
- RVDRES quomodo possint iudicare de doctrina Pastoris vel Prædicatoris. 1. 140. 144
- Rudibus loco scripturæ & picturæ sunt cæremoniæ. 1. 327

S.

Sabbatum.

- SABBATVM phrasi hebraica accipitur pro hebdomada, & vnum pro primo. vnde dicitur dies Dominica vna Sabbati, quia est prima dies hebdomadæ. 3. 834
- Sabbatum secundo primum vocabatur septima dies azy-morum. 3. 461
- Sabbatum in Dominicam mutarunt Apostoli, initio Ecclesiæ, ne videremur iudaizare. 1. 329
- In Sabbato à quibus abstinebant Iudæi. 3. 463. 464
- In Sabbato Paschæ & Pentecostes confertur Baptismus & Confirmatio. 2. 143. 208

Sacerdos.

- SACERDOS Angelus Domini dicitur. 4. 242. & Regibus antepositur. 3. 516
- Sacerdos vtitur ministerio Angelico. 3. 225
- Sacerdos per modum deprecationis vocatur mediator. 3. 726. 771
- Sacerdos vocatur Minister Ecclesiæ, & eius Ministerium, sacerdotium. 3. 725. & in sacrificio Missæ non est propriè Mini-

- Minister Ecclesiæ; sed Christi principalis Mediatoris & Sacerdotis. 3. 771
- Nomen sacerdotis qua ratione vsurpetur apud Patres. 3. 725. 726. 727.
- Sacerdos in lege naturæ, in lege scripta, & in lege gratiæ quis sit. 3. 632. 3. 645. 646. & 672
- Sacerdos fuit Melchisedech, Iob, Helias, & alij. 3. 655
- Sacerdos fuit Christus secundum ordinem Melchisedech, non secundum ordinem Aaron. 2. 634. 640. 656. 657. 736. & vt sacerdos se gessit in institutione Eucharistiæ. 3. 641. & non quomocunque est sacerdos secundum ordinem Melchisedech; sed in æternum, id est, respectu eius sacrificij, quod in æternum duraturum, & perpetuò frequentandum. 1. 142. 3. 657. neque alia ratione dicitur in æternū, nisi per Ministros sacrificet, cū certum sit eum per se propriè non sacrificare. 3. 743
- Sacerdos secundum ordinem Aaron non dicitur Christus; quia non instituit sacrificium sui ipsius, sub forma vituli, vel agni, secundum ritum Aaronicum, sed sub forma panis, &c. 3. 656
- Sacerdos dicitur Christus etiam in ipsa cruce: sed ratione sacrificij crucis Christus nō dicitur sacerdos nec secundum ordinem Melchisedech, nec secundum ordinem Aaron, quia obtulit se in cruce sub ipsa sua humana forma, nō sub forma panis, vel agni aut vituli. 3. 656. 657
- Sacerdos ritè ordinatus est verus Minister conficiendi Eucharistiam, & sine vera ordinatione confici non potest. 3. 513. 514. 515.
- Sacerdos per verba Domini vt instrumenta Dei, cōsecrationem efficit. 3. 503. & in persona Christi consecrat, seu quod idem est, Christus consecrat per os sacerdotis. 3. 492. 495. 498. 504. & 761. & à bonitate, vel malitia sacerdotis, non pendet consecratio. 3. 350. 351. 495. & seq.
- Sacerdos si post consecratam vnā speciem in sacrificio, ad eò ægrotare incipiat, vt prosequi nequeat, alius sacerdos succedat, & perficiat sacrificium. 3. 548. vide etiam 3. 757.
- Sacerdos quādo solus communicat in sacrificio Missæ, illud rectè dici potest tunc priuarum sacrificium, & quomodo. neque

- neque est necesse vt populus semper communicet. 3. 805.
 soluantur argumenta contraria. 3. 808
 Sacerdos aliter est minister publicus sacrificando, aliter concionando, & Sacramenta administrando. 3. 806
 Sacerdos publicè orare debet, & intercedere p̄ populo. 1. 144
 Sacerdos pro infirmis orare debet. 4. 267
 Item petit spiritum humilitatis & contritionis. 3. 855
 Sacerdos duos ordines facit eorum, quos Deo commendat in sacrificio Missæ. 3. 873
 Sacerdos, siue presbyter quidam certus pœnitentibus olim præfectus est ab Episcopis. 4. 313. & quæ fuerit eius functio non est omnino certum. 4. 314
 Hic debebat esse valde secretus, & audiebat omnia omnino pœnitentium peccata; & quæ occulta erant, secreta habebat; quæ autem publica, licet multis fortassè incognita, illius consilio ea palàm in Ecclesia tanquam in teatro pandebantur. 4. 317. 330. 331
 Illius est concionari, baptizare, consecrare, absolueret, sacrificare, orare pro aliis, & iudicare de doctrinis. 1. à pag. 139. vsque ad 145. 5. 283
 Item illius est offerre pro peccato. 3. 766. 768
 Sacerdotis oratio, & sacrificium pro peccato in veteri lege, quid efficiebat. 1. 85
 Sacerdotes propriè dicti in testamento veteri, nō erant nisi filij & posterij Aaronis. 1. 140. 142. 3. 624
 Sacerdotes non sunt omnes Christiani in Ecclesia, sed certi quidam deputati ad sacrificium. 3. 625. 678. vide 3. 685. omnes baptizatos æquè esse sacerdotes, fuit hæresis Lutheri. 1. 131. 132. quæ confutatur. 1. 136. 137. eius argumenta etiam soluantur. 1. pag. 138. & sequent. vide etiam 3. 685.
 Sacerdotibus solis licitum est sacrificium Missæ offerre. 3. 712
 Sacerdotes instituti sunt Apostoli in illis verbis; Hoc facite in meam commemorationem. 5. 513. 514
 Sacerdotes prohibentur soli celebrare Missam, nisi habeant vnum secum qui respondeat. 3. 807. 814
 Sacerdotes plurimi quotidie celebrabant in veteri Ecclesia. 3. 802. 803. 807
 Sacerdotes celebrantes post sumptionem cibi, puniuntur pœna

- pœna depositionis à propria dignitate; & pœna excom-
 municationis. 3. 837
 Horribilis vindicta, quam Deus exercuit in sacerdotē quen-
 dam, qui die Natalis Domini Missas celebrare presumpsit
 non ieiunus. 3. 837
 Sacerdotes olim initiabantur sacris, absque vlla certa pro-
 curatione animarum. 3. 807
 Sacerdotes instituti à Christo iudices super terram, cum ea
 potestate, vt sine ipso rû sententia, nemo post Baptismum
 lapsus reconciliari possit: ipsi autem nequeunt rectè iudi-
 care, nisi peccata agnoscant. 4. 242.
 Hæreses contra hanc potestatem habentur. 4. 33. 50. 242.
 343. & confutantur. 4. 244. 245. & seq.
 Sacerdotes soluere, ligare, & retinere possunt. 4. 246. 247.
 293. 294.
 Sacerdotes, qui ministri sunt Christi, iuxta leges sibi traditas,
 coguntur pœnitentibus multam iniungere. 4. 394. quâ
 multam ipsi recusare non possunt absq; peccato. 4. 403.
 atque hoc in clauium potestate continetur. 4. 360.
 Sacerdotes certæ parœciæ præfecti, nō possunt Sacramentū
 pœnitentiæ hominibus, sibi nō subiectis, administrare, &
 si administrant, & peccant, & irrita est absolutio. 5. 101
 Sacerdotes prohibentur accipere pecunias, pro benedictio-
 ne nubentium. 5. 119
 Pœna ipsorum si contrahere audeant. 5. 222. 223
 Sacerdotes aram tenere consueuerant. 3. 625
 Sacerdotes spirituales, & improprie dicti, distinguuntur à
 proprie dictis. 1. 140. 3. 515. 516
 Sacerdotes Testam. vet. ipsa occasione animalium offere-
 bant. 3. 720. vide 3. 685.
 Sacerdotum multiplicatio non repugnat, cum vnitatem & æ-
 ternitatem sacerdotij Christi. 3. 720. 3. 743. vide 3. 801. 802
 Sacerdotum duos ordines instituit Christus, id est, Episco-
 porum in Apostolis, & Presbyterorum in LXXII. disci-
 pulis. 5. 47. 51
 Sacerdotibus cōmunicauit suas clauas Christus, nempe verā
 potestatem ex auctoritate soluendi & ligandi. 4. 245. 360.
 403. quam exercere non possunt, nisi præterea iurisdic-
 tionem ab Episcopo accipiant. 4. 311
 Sacra-

Sacerdotibus omnibus, calicis sumptio ex equo conuenit.
3. 596. vide 3. 525.

Sacerdotibus immediatè offerebantur, & offeruntur decima.
3. 629

Sacerdotium.

SACERDOTIVM, seu ministerium Ecclesiasticum, esse me-
rum officium hæretici dixerunt. 3. 661. similiter sacerdo-
tium, & sacrificium verum non esse amplius in terris, sed
esse translatum in cœlum, Caluini hæresis est, quæ refer-
tur & refellitur. 3. 661. 662

Sacerdotium æternum non dicitur, cùm non iugiter sacrifi-
catur. 3. 661

Sacerdotium Christi cùm sit æternum, debet etiam dari sa-
crificium æternum, quod nõ potest esse aliud quam sacri-
ficium Missæ. 3. 641. 642

Sacerdotium & sacrificium relatiua sunt. 3. 624. & 644

Ad sacerdotium maximè pertinet oblatio panis & vini,
cùm sit proprius eius actus. 3. 655

Sacerdotium translatum est lege translata. 3. 677

Sacerdotium Testamenti veteris in Christum est trãslatum,
sed Christus nõ per se, sed per suos Ministros in terris fun-
gitur sacerdotio. 4. 256. vide somnia Lutheri. 3. 741

Sacerdotium Leuiticum translatum in sacerdotium secun-
dum ordinem Melchisedech, quod æternum est, & in Ec-
clesia perpetuò vigere debet. 3. 732

Sacerdotium nouum prædictum venturum, post cessationẽ
& eiectionem sacerdotij Aaronici. 3. 676. 677

Sacerdotium gratiam conferre, nec tamen expedire omni-
bus fieri sacerdotes. 3. 553

Sacerdotium beatorum in cœlo, non esse nisi ad offerendas
laudes. 1. 140

Sacerdotio fungebatur Christus, etiam ante incarnationẽ
eo modo quo poterat, nimirum per typos & figuras (vt
esset ipse vnus ab initio mundi, vsque ad finem, summus
sacerdos) quanto magis post incarnationem, quando re-
ipsa à Patre sacerdos est appellatus, & sacerdos sine suc-
cessore, non debet vsque ad mundi consummationem ab
officio sacrificandi cessare. 3. 642

Sacer-

Sacerdotio fungebantur omnes patresfamilias in immolatione Agni Paschalis. 3. 632. 668. 672

Sacramentum.

Hæretici quidam Sacramenta omnia de medio tollere conati sunt. Controuer. 1. pag. 2. & 4

Alij Sacramenta omnia, virtute tantum & efficacia, quantum in ipsis fuit, spoliarunt. 1. pag. 3. 4. 173. 183. & 233

Non desunt multi, qui tollant è medio aliqua Sacramenta, licet non omnia (atque hoc falsò imponit veteribus Patribus mendax Calvinus. 1. 15.) vide 1. pag. 3. 591. 285. & seq. 2. 169. 3. 528

Denique alij multi certa Sacramenta, non quidem tollunt: tamen non rectè intelligunt, vel administrant. 1. pag. 4. 5. 91. 92. & seq. 112. & seq. 130. & seq. 146. 155. 310. & 317. 3. 511. 512. vide errores circa singula Sacramenta in locis propriis.

Magis perniciosus est error circa Sacramenta, quàm circa alia dogmata. 1. 298

Sacramenti nomen & significatio.

A Sacramenti nomine abhorrent hæretici huius temporis. 1. 22. 23. & 290

Sacramenti nomen est vsurpandum & conseruandum. 1. 24. 27. & 290.

Sacramenti nomen non est attributum in Scripturis vlli Sacramento, nisi Matrimonio & contra, inuenimus nomen Sacramenti in Scripturis tribui multis rebus, quæ omniũ consensu non sunt Sacramenta. 1. 290

Sacramenta cur dicta sint verba visibilia à B. Augustino. 1. 34. & 218.

Omnia nomina similia Sacramento actionem significant, non signum, vt patet de nomine Sacramenti, calceamenti, vestimenti, & ornamenti. 1. 46

Omnia, quæ mysticum sensum habent, & figuræ sunt, ac typi aliarum rerum, Sacramenta largo modo dici possunt. 1. 296. 305. & 309.

Sacramenta duo significata in sanguine & aqua, quæ fluxerunt ex latere Christi. 3. 481

Sacramenta tribus modis accipi possunt. 3. 447

R Debet

- Debet esse analogia inter Sacramentum, & rem cuius Sa-
cramenta sunt. 3. 400
- Sacramenta nouæ legis significant triplicem rem sacram, gra-
tiam iustificantem, Passionem Christi vt causam gratiæ;
& vitam æternam, vt effectum gratiæ. 1. 37. essentialiter
autem significant gratiam iustificantem. 1. 37
- Sacramenti significatio nõ est vna simplex, sed sunt duæ par-
tiales, ex quibus vna totalis componitur. 1. 87. significare
gratiam aliis dandam, non est Sacramenti, vt Sacramen-
tum est, sed vt figura, & typus rei futuræ. 1. 47
- Sacramenti magis proprium est sanctificare, quàm significare.
1. 46. vide paulò post de efficientia Sacramentorum.
- Sacramentum, vt Sacramentum est, dicit ordinem ad eum
qui Sacramento initiatur, non ad alios. 1. 47

Sacramenti natura.

- Quid requiratur ad Sacramentum nouæ legis constituen-
dum.
- Ad Sacramentum nouæ legis constituendum necessariò re-
quiritur, vt sit signum. 1. 34. quodnam & quale. 1. 162.
183. 206. 207. 3. 214. 247. vide v. Signum.
- Sensibile. 1. 34. & 54. 3. 400
- Voluntarium, siue datum; non naturale. 1. 35
- Rei sacræ, non prophanæ. 1. 35
- Denique ad rationem Sacramenti pertinet, vt sit cæremonia
religionis statuta, & solennis, quæ hominem Deo conse-
cret. 1. 34. 39. 47
- Vt aliquid dici possit absolutè, & verè Sacramentum, satis
est, si significet refectionem aliquam spiritualẽ, & eandem
re vera efficiat. 3. 549
- Sacramenta sunt signa visibilia, & sunt instrumenta sancti-
ficationis. 3. 735
- Esse signum, & causam proximam inuisibilis gratiæ requi-
ritur ad rationem Sacramenti nouæ legis. 3. 433
- De ratione Sacramenti in genere non est, vt consistat in ali-
qua re, quæ extrinsecus applicetur. 5. 97. neque de illius
ratione est, vt qui illud habet, aliquid supernaturale effi-
ciat. 5. 52. sed satis est, vt sit cæremonia aliqua conferens
gratiam, vel signum à Deo institutum, cui sit annexa gra-
tia,

ria, & id solum necessariò Sacramenti natura postulat, vt
externa signa, ad spiritualem effectum aptè representan-
dum exhibeantur. 4. 54. & 70

In Sacramentis nullum ducitur exemplum tropi. 3. 63. 65. 66

Sacramenta omnia quo cultu veneranda. 3. 607

Sacramenta quomodo differant à sacrificiis. 3. 621. 735

In quolibet Sacramento inuenitur symbolum externum,
promissio gratiæ, & institutio, & mandatum diuinum.

I. 290. præterea vide alia loca quæ notantur in singulis
Sacramentis.

Sacramenti definitio formalis, & artificiosa.

Sacramentum, physicè quidem definiti non potest, morali-
ter autem (quomodo à Theologo consideratur) definiti
potest. I. 41

Ex multis Catholicorum definitionibus Sacramenti illa Ca-
rechismi Romani optima est. I. 44. similè vide I. pag. 240

Definitio hæc, an conueniat vniuocè Sacramentis legis ve-
teris & nouæ, siue Sacramento in genere, an Sacramentis
tantum nouæ legis. I. 45

Sacramentum est genus vniuocum ad Sacramenta legis ve-
teris & nouæ; proinde Sacramenta vetera erant simplici-
ter & absolutè Sacramenta. I. 47

Definitio Sacramenti ex B. Augustino desumpta, nempe
sacræ rei signum, conuenit vniuocè Sacramentis tum ve-
teribus, tum nouis. I. 49. similiter conuenit etiam sacri-
ficio. I. 43. & 47

Definitio Sacramenti conuenit ritibus non paucioribus,
nec pluribus, quàm septem. I. 290

Refelluntur definitiones hæreticorum. I. à pag. 52. vide 4.
55. & 60. ac primò refellitur definitio.

Lutheri. I. 52. eius & sectatorum argumenta habentur.
I. 78.

Kemnitij. I. 52. & 53. vsque ad 64

Carolstadij. I. 64

Anabaptistarum. I. 66

Zvinglianorum. I. 67

Caluini. I. 69. eius argumenta. vide I. 76

*Sacramenti causse intrinsecæ, videlicet
Materia & forma.*

- Sacramenta veteris legis probabile est non habuisse res, & verba, sed solas res. 1. 85
- In Sacramentis omnibus nouæ legis inueniuntur res vt materia, & verba vt forma. 1. 86. 3. 433
- Non solùm quod est materiale in Sacramento; sed ipsum totum Sacramentum rectè dicitur constare ex rebus, vt materia, & verbis vt forma. 1. 86
- Vt Sacramenta constare dicantur rebus & verbis, nunc est necesse, vt res non sint verba, & verba non sint res, sed factis est si aliquid fungatur vice rei, aliud vice verbi. 1. 88
- Non est necesse, vt in omni Sacramento res & verba ita coniungantur, vt partes essentielles eiusdem rei. 1. 89
- Res sensibilis, & significatio pertinent ad rationem, & essentialiam Sacramenti. 1. 41
- Res certæ & determinatæ ab ipso Deo, in Sacramentis esse debent. 1. 113. & nulla pars essentialis Sacramentorum tolli potest. 3. 602
- Sacramentorum materia in omni lege fuit determinata à Deo, sed non eodem modo. 1. 114
- Sacramentorum materia, quare vocetur elementum. 1. 44. 50. 51. & 87.
- Sacramentorū materia duobus modis potest considerari; vt est pars quædam Sacramenti, & vt cum materia rerum naturalium vnde nomen accepit, similitudinem habet. 4. 101.
- Ad omnia Sacramenta requiruntur verba, vel signa, quæ vicem verborum gerunt. 5. 112. vide 1. 88
- Sacramenti verbum, quod diuina ordinatione annectitur, & quasi vestitur signo, vt inde fiat Sacramentum, non est promissorium, sed assertorium, vel deprecatorium. 1. 57
- Similiter neque est instructionis; sed inuocationis, & consecrationis. 1. 94. 100. & 101. neque est concionale. 1. 58. & 91. 3. 487
- Verbum quod cum elemento Sacramentum facit, non est concionale, sed consecratorium. 1. 91. 97. soluuntur obiectio-

iectiones Caluini. I. 103. III. 112. vide I. 183. 186. 187. 190.
& 203. 3. 490. 493. & 510

Quæ pertinent ad essentiam Sacramentorum, solius Dei est
determinare. I. 113

In omnibus Sacramentis requiritur ad essentiã Sacramenti
certa forma verborum in ipsa celebratione mysterij, quæ
non tam instruat circumstantes, quàm consecret, & san-
ctificet elementum. I. 95. 100

Verba in Sacramētis nouæ legis à Deo ita determinata sunt,
vt nihil addere, minuere, aut mutare liceat. I. 114

Verba sacramentalia debent esse determinata quoad sen-
sum, non quoad numerum syllabarum, & sonum. vocis.
4. 95. 5. 117

Formæ Sacramentorū variatio sex modis contingere potest,
& iudicium de istis mutationibus habetur. I. 115. & seq.

Formæ sacramentalis duplex integritas. I. 115

Forma cùm mutatur substantialiter, non perficitur Sacra-
mentum. I. 116

Potest contingere cum sola mutatione accidentali, non per-
fici, quando videlicet habet quis intentionem introdu-
cendi nouum ritum. I. 116

Formæ sacramentalis vis posita est in sensu, non in sono aut
numero literarum. 2. 192

Forma Sacramenti est totum verbum cum sua significatio-
ne; & totum elementum cum sua significatione est mate-
ria. I. 87

Forma Sacramenti dicitur verbum vitæ. I. 215

Sacramenta non nascuntur, sed fiunt per mysticam precem.
3. 411.

Quomodo vltima particula verborum formæ operetur in
virtute omnium præcedentium, & in qua parte, vel in quo
instanti fiat iustificatio. I. 223. 231

Sacramenta omnem vim suam habent à verbo, vt verbum
est virtus spiritualis, & sola fide cognoscibilis. I. 109

Sacramenta cùm omnem vim suam habeant à verbo, nihil
addere possunt ipsi verbo. I. 61

Sacramenta cur dicta sint verba visibilia à B. Augustino. I.
34. 218

- Verba sacramentalia nullam vim habent naturalem, ideo
requiritur diuina institutio. I. 110
- Verbum appellandum est potius sigillum Sacramenti, quàm
Sacramentum sigillum verbi. I. 61
- Verbum & Sacramentum dici possunt manus Dei, per quam
ad nos venit gratia, & iustitia, sed non eodem modo. I. 222
- Non est necesse vt verba ab iis percipiantur, qui Sacramen-
tum suscipiunt, modò percipiantur ab iis, qui ea mini-
strant. 3. 783
- Sacramentum componitur ex materia & forma, vt ex parti-
bus essentialibus. I. 87
- In Sacramentis consideratur ens quoddam per accidens, &
quoddam suo modo vnum per se. I. 40. & 51. atque hoc v-
num ex genere & differentia, materia & forma componi
dicitur. I. 42
- Sacramentum propriè non est compositum aliquod phyfi-
cum, neque artificiosum, sed cum vtroque habet similitu-
dinem quandam. I. 86. 87
- Sacramentum habet quandam similitudinem cum rebus
naturalibus, quæ ex materia & forma constant: tamen nõ
est reuera compositum naturale. I. 89

Sacramentorum finis & necessitas.

- Sacramentorum finis primarius Calvinistis est obsignate
promissiones ad alendam fidem. I. 69. 50. refelluntur eo-
rum argumenta. I. 76. & seq.
- Sacramenta quædam instituta sunt principaliter ad iuuan-
dum in bono, vt Eucharistia, Confirmatio, & Ordo: quæ-
dam ad peccata delenda aut vitanda, vt Pœnitentia, Vn-
ctio infirmorum, & Matrimonium: quædam ad vtrum-
que effectum, vt Baptismus, qui cum sit noua generatio,
includit simul vitam gratiæ, & mortem vitiorum. 5. 99.
vide etiam 5. 93
- Sacramenta omnia gratiam gratum facientem conferunt,
& omnis gratia gratum faciens vim habet peccata delen-
di, & auxilium ad bene viuendum tribuit. 5. 99. vide e-
tiam 4. 10. 11
- Sacramenta non sunt instituta ad confirmandam promif-
sionem, sed ad significandam, & conferendam gratiam.
5. 87.

5. 87. 88. vel vt sint signa & causæ instrumentales gratiæ.
I. 119.

In institutione Sacramenti requiritur promissio; nõ autem
in vsu Sacramenti. I. 219. vide supra v. Promissio.

Sacramenta instituta sunt ad iustificandos homines, & ad
mundandos interius. I. 65. 66. 68. & 120. 4. 69. vel in re-
medium peccati, & ad iustificandum & perficiendum ho-
minem in vita spiritali. I. 302

Instituta sunt vt ex illis significetur nobis moralis quædam
certitudo remissionis peccatorum: non tamen infallibi-
lis. I. 209

Vtile fuit instituere sensibilia signa ad iustificandos homi-
nes; quia ista congruunt naturæ humanæ, & vt sic clarius
apparet, gratiam quæ datur per Sacramenta, à solo Deo
dari, & vt sic sunt instrumenta iustificationis, & signa qui-
bus discernuntur fideles ab infidelibus. I. 127. 128

Sacramenta dicuntur cæremoniæ diuinæ, & à Deo institutæ
ad iustificandum. I. 316. & 324. & sancti dicunt esse ma-
nuductiones ad spiritalia & inuisibilia. I. 34

Nulla Sacramenta habent absolutam necessitatem; sed om-
niseorum necessitas pendet ex præcepto, & institutione
diuina, adiuncta naturali congruentia. I. 121

Omnia Sacramenta necessaria sunt necessitate præcepti, li-
cet non singulis. I. 121

Baptismus & Pœnitentia necessaria sunt, posita institutione
diuina, necessitate mediij simpliciter, Baptismus quidem
omnibus, Pœnitentia iis, qui post baptismum lethaliter
delinquant. I. 121

Eucharistia, Confirmatio, & Extrema vnctio necessaria
sunt necessitate mediij ad bene esse, posita diuina institu-
tione. ibid.

Ordo necessarius est, non singulis hominibus, sed ipsi Eccle-
siæ in vniuersum, necessitate mediij simpliciter posita di-
uina institutione. I. 121

Matrimonium necessarium est ad bene esse, nõ singulis ho-
minibus, sed Ecclesiæ in vniuersum. I. 122

Sacramenta quædam aded sunt necessaria, vt sine ipsis, vel
eorum voto non possit salus contingere, contra Luthera-
nos

nos & Calvinistas, & qui soli fidei tribuunt huiusmodi necessitatem. 1. 123. vide etiam 1. 127. 220. & supra. v. Fides,

Sacramentorum causa efficiens.

Sacramenta nouæ legis sunt instituta immediatè à Christo, & promulgata, ac ministrata ab Apostolis. Similiter Sacramenta legis veteris à Deo immediatè sunt instituta, & à Moyse solùm promulgata, 1. 128. 129. vide 3. pag. 90. & 5. pag. 98.

Nullus homo purus Sacramenta præsertim nouæ legis instituire potest. 1. 113. 114. 292. 2. similiter 114. 3. 239. 5. 67
Sacramenta Christiana quando instituta, & quando ceperunt obligare. vide supra v. Baptismus, ubi de institutione, necessitate, & obligatione, quæ habentur. 2. 29. 24. 28. 29. 30.

Sacramentorum causa Ministerialis.

Vide supra v. Minister.

Minister Sacramentorum homo esse debet, non autem Angelus, siue bonus, siue malus. 1. 134

Minister verus & ordinarius Sacramentorum (Baptismo & Matrimonio exceptis) non est quilibet homo etiam baptizatus, sed is solùm, qui rectè in Ecclesia ordinatus est. 1. 136.

Si fortè Angelus bonus ministraret aliquod Sacramentum, illud habendum esset ratum. secus dicendum de Angelo malo, seu Diabolo. 1. 134

Soluuntur argumenta Lutheri. 1. 138

Sacramenta vetera non omnes poterant administrare. 1. 138

Sacramenta populis administrare, ad sacerdotem pertinet. 1. 140. vide quæ dicuntur 3. 704. 717. 725

Ministri qualitas.

Non requiritur fides aut probitas Ministri, vt Sacramenta efficacia esse possint. 1. à pag. 144. vsque ad 155

Error eorum, qui dixerunt Sacramenta, quæ ab hæreticis, & schismaticis dabantur post separationem eorum ab unitate Ecclesiæ, rata non esse, exponitur. 1. 147. refutatur à Patribus, Conciliis, & Doctoribus. 1. 148. 149. & rationibus. 1. 150

Soluuntur

Soluuntur obiectiones hæreticorum. i. 153. & seq. vide etiam
i. 117. & 126. quibus locis habes Sacramenta ab hæreticis
tradita, esse valida.

Sacramenta, si de dignitate morali loquamur, non pendent
à dignitate Ministri; si autem de Ecclesiastica, pendent. i.
179. 2. 200

Sacramentorum Minister operatur virtute, & auctoritate
diuina. i. 151

Hæc auctoritas & potestas Ministro non aufertur à Deo, ob
eius peccatum, vel infidelitatem. i. 151

Hæc auctoritas conferendi Sacramenta, est gratia gratis da-
ta, quæ non pugnat cum improbitate vitæ. i. 151. neque
datur in vtilitatem habentis, sed aliorum. i. 151

Sacramentorum efficacia nõ pendet à qualitate Ministri ac-
cidentalibus; sed à qualitate essentiali. i. 136

Sacramenta semper sunt Ecclesiæ, etiam si interdum extra Ec-
clesiam inueniantur. i. 154

Ministri intentio.

Hæreticorum sententiæ negantium requiri intentionem Mi-
nistri in Sacramentis, habentur. i. 72. & 155. argumenta
verò. i. 164

Sententia Catholicorum dicentium requiri intentionem
faciendi, quod facit Ecclesia Christi vera in genere, si-
mul explicatur, & vindicatur à mendaciis aduersario-
rum. i. 117. 157. 158. & seq. confirmatur hæc veritas ex
sententia Ecclesiæ. i. 160. & soluuntur obiectiones. i. 164.
& seq.

In Sacramentis quomodo non debemus dubitare de inten-
tione Ministri, & acquiescere debeamus, non requirendo
aliud. i. 166. 167. & 168

Sacramenta duobus modis possunt conferri per iocum. i.
165. 166

Sacramentorum effectus.

An Sacramenta nouæ legis sint veræ causæ iustificationis ex
opere operato. i. 173. 221. & de modo. i. 174. 224

Quid sit conferre gratiam ex opere operato. i. 175.

R 5

Quod

- Quod Catholici & Concilium Tridentinum rectè sentiant de opere operato. I. 178
- Sententiæ hæreticorum de efficacia Sacramentorum. I. 183
- Sacramenta nouæ legis conferre gratiam ex opere operato probatur fusissimè. I. à pag. 187. & seq. soluuntur obiectiones. I. 212. & seq.
- Sacramenta non obsignant instar sigilli, neque confirmant instar miraculi promissionem gratiæ, ut volunt Lutherani & Calvinistæ. I. 53. 59. 69. & seq. eorum argumenta refelluntur. I. 76. 77. & seq.
- Sacramenta quomodo vocentur sigilla, & signacula. I. 82. 83
- Promissio gratiæ in Sacramētis requiritur necessariò, & hoc duobus modis intelligi potest. I. 55
- Similiter hæc gratia in præsentis percipitur: non autem Sacramentum est signum iam perceptæ. I. 67
- Promissio de efficacia Sacramenti inuenitur in verbo Dei, quātum ad omnia Sacramenta, intelligendo per verbum Dei etiam traditiones. I. 56
- Sacramenta nusquam dicuntur testimonia promissionum & gratiæ. I. 62. 63
- Sacramenta aliter sunt causa gratiæ, quàm concio Lutheranorum & Calvinistarum, per solam excitationem fidei, quorum hæreses habentur. I. 183. & 186. & confutatio habetur. I. 187. 189. & seq. 195. vide 3. 400. 401. 554. 556. & supra de verbo concionali hæreticorum. I. 58. 91. 92. 97. 104. III. & 112
- Sacramenta esse signa, & verè iustificare, non excitando fidem more concionis, sed immediatè efficiendo sanctitatem, probatur rationibus. I. 207
- Sacramentorum vim consistere in excitanda, vel alenda fide, ne semel quidem dicit scriptura, sed semper explicat consistere in purgandis peccatis, & mundanda anima. I. 197
- Sacramenta contrario modo se habent ad fidem ac verbum. I. 210
- Sacramenta & fides, quomodo videantur paria. I. 220
- Sacramenti fides, cum voto eiusdem, quando sufficit. I. 216
- Sacra-

Sacramentum verè percipitur sine fide: non tamen percipitur fructus, & res Sacramenti. I. 72

Sacramenta dicuntur signa efficacia, seu instrumenta, vel causæ instrumentales iustificationis, quæ tunc fiat, dum Sacramentum adhibetur, atque hoc ex vi ipsius Sacramenti. I. 14. 38. 39. 46. 55. 56. 61. 62. 66. 67. 74. 135. & præsertim ubi agitur de efficacia Sacramentorum. I. à pag. 171. & seq.

Sacramenta esse causas efficientes physicas gratiæ, sed instrumentales, & quomodo physici sint, & non morales, & illa actio sacramentalis eleuetur ad attingendum effectum supernaturalem, ac de instrumentis quibus utitur Deus, & quibus utuntur homines. vide I. pag. præsertim 225. 226. & seq. similiter I. 172. 177. & ubicunque notauimus Sacramenta habere veram efficientiam gratiæ.

Sacramenta simul sunt instrumenta iustificationis, & signa, quibus discernuntur fideles ab infidelibus: solus tamen & præcipuus Sacramentorum vsus, non est distinctio religionis veræ à falsis: legimus enim Sacramenta instituta ad iustificandos homines. I. 65. & 120

Sacramenta sunt quidem symbola quædam, quibus discernimur ab infidelibus: tamen ab hæreticis, vix per Sacramenta distingui possumus. I. 328

Sacramenta necessariò requiruntur ad iustificationem. I. 13. 121. 122. 123. & seq. item I. 220

Sacramenta habent vim adferendi primam iustificationem. I. 71

In qua parte, vel in quo instanti illius actionis sacramentalis fiat iustificatio. I. 221. 230. & 231

Sacramenta dicuntur consecrare & sanctificare, seu initiare hominem Deo, siue (quod idem ferè est) esse signum rei sacræ, non cuiuscunque, sed rei sacræ sacrantis, & initiantis hominem Deo. I. 27. 29. 32. 46. & 67

Homini verè conuenit posse iustificari per Sacramenta, sed non alia actione, quàm illa qua Deus ipse utitur ad iustificandum, I. 217

Sacra-

- Sacramentum distinguitur à re Sacramenti, id est, gratia.
1.183
- Distinguitur vsus Sacramenti ab effectu, & inter effectus distinguitur character à gratia. 1.153. distinguitur etiam gratia à virtute. 1.18
- In Sacramentis gratia continetur vt in vasis, vt quilibet alius effectus in sua causa, omne autem quod continet, saltem metaphoricè vas dici potest. 1.14
- Significare gratiam aliis dandam, non est Sacramenti vt Sacramentum est, sed vt figura, & typus rei futuræ, nam Sacramentum, vt Sacramentum, dicit ordinem ad eum, qui Sacramento initiatur, non ad alios. 1.47
- Ex Sacramentis significatur nobis moralis quædam certitudo remissionis peccatorum: non tamen infallibilis. 2.209
- Sacramenta gratiam conferunt non ponenti obicem. 1.10. 74. neque Scotus est auctor istius sententiæ, vt Lutherus dicit. 1.10
- Sacramenta ex se efficacia sunt: tamen potest fieri, vt nobis non sint efficacia ob nostram indispositionem. 1.209
- De gratia Sacramenti non est dubitandum, sed de nostra dispositione, & consequutione gratiæ, neq, enim efficacia Sacramenti pendet ex nostra dispositione, sed ex diuina institutione. 1.7.55.56.& 73
- Sacramenta non prosunt nisi suscipientibus, etiamsi multi alij præsentés sint. 1.211
- Sacramentorum efficacia, non pendet ab vlla qualitate suscipientis, non enim fides, & pœnitentia efficiunt gratiam sacramentalem, neque dant efficaciam Sacramenti, sed tollunt obstacula, quæ impedirent. 1.177.178.179.180.181. 4 20. neque pendent ab vlla qualitate ministri. vide paulò antè de causa ministeriali.
- Sacramentum non prophanatur, etiamsi detur reprobo. 2.58
- Fides suscipientis Sacramenta, & rectus vsus Sacramentorũ. 1. pag. 8.9.10.11.14. & 177
- Sacramenta operantur in nobis, vt non consentiamus peccatis. 1.205. Admonent homines bonorum operum. 1.66. rectè adhibentur non intelligentibus. 1.207. non minùs sunt

- sunt efficacia si dētur lingua græca, aut latina, quam non intelligat, qui Sacramentum suscipit, quàm si dentur lingua vulgari, quam omnes intelligunt. I. 210
- Sapientissimè institutum est, vt in Ecclesia latina, latinè Sacramenta administrentur; non est autem de iure diuino qua lingua Sacramenta administrentur. I. 331
- Sacramentum verè perficitur, quauis lingua vtamur, modò sensus sit idem. I. 110
- Sacramentum est signum, & caussa infallibilis gratiæ: non autem id habent elementa, & verba naturaliter; sed solum vt à Deo assumuntur, vt instrumenta iustificationis. I. 135
- Sacramenti signum sensibile satis est, vt aliquo sensu percipiatur. I. 34. & 54. vide v. Signum.
- Sacramenta sunt quædam res operantes, quæ mundant, lauant, sanctificant, iustificant, regenerant. I. 70. vide in indice locorum sacre Scripturæ in illa loca Ioan. 3. Ephes. 5. ad Titum 3. & Actor. 22.
- Sacramenta licet res corporeæ, & crassæ sunt: possunt tamē agere in animam, non ex natura sua, sed ex virtute Dei. I. 223. 229. & I. etiam 200
- Sacramenta ad animam pertinent, ad corpus per accidens. 5. pag. 7
- Virtus in Sacramentis quo modo sit corporalis & spiritualis. I. 223. 228. 231
- Virtus sacramentalis, aliquando est in elemento, aliquando in verbo, aliquando in vtroquo. I. 224. 228
- Sacramenta sic sunt spiritualia, vt homines spirituales ex animalibus efficiant. 2. 67
- Patres sæpe dicunt Sacramenta non operari, nisi prius in ea descendat Spiritus sanctus. I. 228
- Sacramentorū effectus præcipuè pendet à virtute Spiritus sancti, & semper Spiritus sanctus assistit in suis Sacramentis. I. 154. vide de caussa primaria effectus sacramentalis. 3. 499
- Sacramenta nō solum pendent à Deo in institutione, sed etiam in ipso vsu, ipse enim est, qui per ministros suos baptizat, consecrat, &c. I. 208. vide in indice scripturarum illud

- Iud Ioan. I. Hic est qui baptizat. I. 151. 188. & 208. 227.
119. 120
- Motio & vsus Dei in Sacramentis, nō solūm est virtus agen-
tis instrumento impressa, sed est tota virtus, & ratio per
quā agunt. I. 228. 229
- De recto vsu Sacramentorum qui disputent. I. pagina 8.
vide etiam de hoc vsu I. II. 67. 177. 219. & vbi notau-
imus Sacramenta non obsignare instar sigilli. I. 53. 59. 69.
& 73
- In Sacramentis distinguitur vsus ab effectu. I. 153
- Solus & præcipuus Sacramentorum vsus non est ad mone-
re homines bonorum operum & virtutum. I. 66
- Sincerus Sacramentorum vsus ad notas Ecclesiæ perti-
net, ex sententia omnium hæreticorum huius temporis.
I. 289. 299
- Sacramenta nō solūm pendent à Deo vt institutore, & prin-
cipali agente, sed etiam à Christi passione, & mortē. I.
209
- Sacramenta fluxerunt à Christi latere perfosso. I. 209. vide
etiam I. 66. 303. 304
- Vim habēt ex meritis, & passione Christi, & eiusdem Chri-
sti merita per fidem nobis applicantur. I. 13. 66. item ex sa-
crificio Crucis. 4. 429
- Sunt Christi instrumenta, quibus ille nobis applicat meritū
sue passionis. I. 173. item sunt instrumenta authentica,
quibus applicatur nobis ius ad hæreditatem, immō etiam
ipsa hæreditas saltem ex parte. 3. 100
- Sacramenta sunt alligata Deo, non Deus Sacramentis. I.
220
- Per Sacramenta trahimus homines ad Deum. I. 221
- Sacramenta non solūm offerūt, sed etiam præbent testimo-
nium benevolentia. I. 72
- Sacramenta ex verbo Dei discuntur, non contrā. I. 60
- Sine Sacramentis religio esse non potest. I. 39. 48
- Sacramenta duratura donec mundus finiatur. I. 39. 55
- Sacramenti effectus datus Apostolis sine Sacramento, idque
ex singulari priuilegio. nam Spiritus sanctus non fuit da-
tus illis ministerio Sacramentorum. 2. 185
- Difficultates aliquæ circa Sacramenta, licet sint in intelli-
biles:

biles : tamen facilè obstruuntur ora hæreticorum. vide
I. 174. 224. & 225

Sacramentum & martyrium diuerso modo iustificant. 2.39.
neque martyrium & conuersio in Deum sunt Sacramen-
ta, licet baptismata quædam sint. 2.39

*Sacramentorum veteris, & nouæ legis
differentia.*

Conuenit inter omnes Catholicos & hæreticos, sex esse
differentias inter Sacramenta legis nouæ & veteris. I. 232.

233
Hæretici huius temporis nullum ferè ponunt discrimen in
effectu principali, qui est iustificare à peccatis, quanquam
inter se non satis conueniunt. I. 233. 234

Catholici omnes conueniunt, Sacramenta veteris legis,
quæ propriè Mosaica dicuntur, non contulisse gratiam
ex opere operato, seu iustificasse eo modo quo iustificant
Sacramenta nouæ legis. I. 234. & probatur hæc veritas. I.
à pag. 237. & seq. & obiectiones aduersariorum soluuntur.
I. 251

An vetò saltem iustificarent ex opere operantis, communi-
ter affirmant Theologi. I. 235. 241

De circumcissione autem, quæ non est propriè Sacramen-
tum Mosaicum, sed legis naturæ, est peculiaris quæstio,
& probabilior videtur illa opinio, quæ asserit vi sua
non iustificasse ex opere operato. I. 236. 237. vide v. Cir-
cumcissio.

Sacramenta legis veteris non fuerunt sacrificium Abel. I. 249.
Arca Noë. I. 47. Neque Iris, seu Arcus cælestis. I. 77. 233.
224. & 249. Maris rubri transitus. I. 47. 250. 258. & sequen-
tib. Manna. I. 47. 250. & 251. Petra ex qua fluxit aqua
in deserto. 3. 62. Cæremonia Zelotypiæ. I. 86. Serpens æ-
neus. I. 47. Signum roris in vellere Gedeonis. I. 79. 233.
& 249

Denique Sacramentum non fuit (vt volunt hæretici) signum
in reuersione solis datum ab Isaia Regi Achaz. I. 79. 233. &
249

Sed Sacramenta vetera erant, circumcissio (quæ fuit legis na-
turæ.) I. 48. 86. & 104

Vnctio

- Vnctio sacerdotalis, seu ordinationis ritus. I. 48. 86
 Ritus agni Paschalis. I. 48. 86. & 114
 Et sacrificia pro peccato. I. 86. & 250
 Similiter neq; nunc sunt Sacramenta Benedictio Monachorum, Aqua benedicta, Rosa benedicta, Ensis benedictus, Agnus Dei, Benedictio Herbarum, Campanarum, Imaginum, Inunctio Regalis, Consecratio Templi, Cœmeterij & Altaris. I. 17. & 51
 Sacramenta vetera erant simpliciter, & absolutè Sacramenta. I. 47. 48. quod nostra sint Sacramenta vide I. 290. & seq. & in singulis Sacramentis.
 Sacramenta veteris legis, non ideo Sacramenta sunt, quia significant gratiam iustificantem, sed quia significant & efficiunt sanctitatem legalem: verè autem significabant & efficiebant quandam consecrationem. I. 47. 48
 Sacramenta legis veteris non efficiebant gratiam iustificantem, sed legalem munditiam, & introducebant in populum Dei. I. 114. vide de sacrificiis legis veteris, quæ non valuerunt ad expiationem peccati, quoad culpam & pœnam gehennæ, (nisi quatenus erant signa protestantia fidem in Christum) sed valuerunt quoad pœnam temporalem, & quoad immunditiam legalem. I. 256. vide v Sacrificium.
 Sacramenta legis veteris non contulisse gratiam ex opere operato, paulò antè est notatum. I. 232. sed hoc esse proprium Sacramentorù nouæ legis, suprâ etiam notauimus. I. pag. 173. 187. & seq.
 Sacramenta vetera dicuntur egena, & infirma elementa, nihil valere, & nihil esse. I. 239. 240. 241. 242. 243. 247. 248. Item dicuntur carnalia, & umbras ac figuras habuisse. I. 240. 243. 244. 249
 At Sacramenta legis nouæ dicuntur saluare, regenerare, mundare, iustificare, conferre gratiam, & afferre libertatem. I. 62. 65. 68. 96. 192. 197. 212. 213. 241. 250. 251
 Sacramentum est genus vniuocum ad Sacramentum legis veteris & nouæ. I. 47. vide suprâ de definitione Sacramenti.
 Sacramenta nostra & vetera sunt paria quoad significationem,

- tionem, seu rem significatā, quia nimirum eundem Christum omnia significant. 1. 232. vide quæ mentiatur Pseudo-martyr. 3. 152
- Sacramenta vetera non habuerunt annexam promissionem absolutam gratiæ, ideo non iustificabant. 1. 248. de nostris vide v. Promissio.
- Sacramenta sine promissione, & fide nihil prodesse, non tantum conuenit veteribus, sed etiam nouis Sacramentis. 1. 241
- Promissio in Sacramentis, quæ sunt instituta ad iustificandum, non potest impleri, nisi fide recipiatur: at promissio annexa Sacramentis veteribus implebatur, etiam si homines non crederent. 1. 250
- Sacramenta legis veteris à Deo immediatè instituta sunt, & à Mose solum promulgata. 1. 127. 128. 229. De auctore nostrorum vide supra vbi de causa efficiente.
- Sacramenta vetera probabile est, non habuisse res & verba, sed solas res. 1. 85. 155. & 263. vide supra de materia & forma Sacramentorum: Et nostra excellunt antiquis ratione verborum. 336
- Sacramenta vetera habuerunt determinatas res à Deo. 1. 114
- Sacramenta vetera, non omnes poterant administrare. 1. 137
- De ministro Sacramentorum nostrorum, paulò antè.
- Nullum Sacramentum legis veteris imprimebat characterem in anima. 1. 271. vide de characterem. 1. à pag. 265
- Nostra Sacramenta excellunt antiquis vtilitate & virtute, non sola significatione. 1. 248
- Sacramentis nostris, vt signa sunt, extrinsecæ sunt illæ prerogatiuæ, quod sint durabiliora antiquis, quod significant rem præteritam, & quod ad plures pertineant: comparatio autem faciendâ est in ipsa significatione, si propria, & intrinseca dignitas signorum quæritur. 3. 36
- Pro comparatione nostrorum Sacramentorum cum veteribus, Scripturæ & Patres comparant rem cum re. 3. 37
- Non est abutendum Sacramentis: si enim Iudæi puniti sunt quod contempserint figuras Sacramentorum veterum, quanto iustius puniendi sunt Christiani, qui contemnunt Sacramenta ipsa. 1. 262

Sacramentum medium inter legem veterem, & nouam dari non potest. 2.113

Sacramenta legis veteris non sustulit Christus, sed mutauit in meliora. 3.733

Sacramentorum alter effectus, qui est character.

An aliqua Sacramenta imprimant in anima indelebilem characterem. vide supra v. Character.

Quid sentiant hæretici de characterē. 1.265. sententia & doctrina Catholicorum de characterē. 1.267. Characterem esse demonstratur. 1.272. & seq.

Vera causa, quare quædam Sacramenta repetantur, & quædam non repetantur, est character: imprimant enim characterem non repetuntur. 1.270. 278. refutantur aliæ causæ. 1.279. 280. & seq.

Sacramentorum numerus & ordo.

Quid sentiant aduersarij de numero Sacramentorum. 1. pag. 3. 5. 91. sed præcipuè 2. 170

Sententia Catholicorum vna est, ac semper fuit, septem esse propriè dicta Sacramenta, quæ veritas probatur. 1. à pag. 289. vsque ad 300. & seq.

Sacramenta nouæ legis non sunt plura quàm septem. 1.295

Argumenta aduersariorum diluuntur. 1. à pag. 302

Nomen septenarij numeri Sacramentorum, non est in Scripturis & Patribus: sed tantùm res ipsæ variis in locis ab ipsis traduntur. 1.289

Græci idem omnino senserunt cum latinis, de numero septenario Sacramentorum. 1.299

Sacramentorum nouæ legis inter se comparatio & ordo.

Sacramentorum similitudo inter se, vnde petenda. 4.69

Nullum Sacramentum est, quod non habeat aliquid proprij, in quo ab omnibus alijs distinguatur. 5.97

Sacramentorum diuersitas vnde cognoscatur. 4.86.87.89

Septem Sacramenta, licet sint eiusdem generis, & proinde omnia verè & propriè Sacramenta: tamen differunt specie, 4.86.87.89

- cie, & secundū varias rationes nullum est quod alicui non
præstet. 3.112
- Baptismus excellit omnibus, quoad effectum remittendi pec-
cata. 1.112
- Confirmatio excellit omnibus, & ipsi etiam Baptismo, quoad
effectum gratiæ ad bene operandum. 1.312
- Eucharistia excellit omnibus, quoad ipsam substantiam Sa-
cramenti. 1.132
- Pœnitentia excellit ceteris necessitate, solo Baptismo exce-
pto. 1.312
- Extrema vnctio aliquo modo excellit Pœnitentiæ, quoad ef-
fectum gratiæ, sicut Confirmatio, Baptismo. 1.312
- Ordo excellit omnibus, excepta Confirmatione, ratione Mi-
nistri. 1.313
- Matrimonium excellit significatione. 1.313
- Simpliciter tamen Eucharistia omnibus excellit. 1.313
- Ordo quem seruat Concilium in Sacramentis numerandis,
non est ordo dignitatis. 1.313

Sacrificium.

SACRIFICIVM in genere, est oblatio externa facta soli Deo,
qua ad agnitionem humanæ infirmitatis, & professionem
diuinæ Maiestatis, à legitimo Ministro res aliqua sensibili-
lis & permanens ritu mystico consecratur & transmutatur.
3.629.630. & seq.

Sacrificium pro actione acceptum, species est oblationis & sa-
crificium est id quod propriè & per se ad actionem sacer-
dotis pertinet. 3.629. sacrificare & offerre, vel facere ali-
quid, pro eodem accipitur. 3.630.636.696

Sacrificium est actus proprius & elicitus religionis. 1.316. 3.
623.631.633

Sacrificium proprium religionis, debet ipsam perpetuò co-
mitari. 3.730. & quod sit sacrificium Christianæ religio-
nis. 3.341.728

Sacrificium est signum & protestatio summi interni cultus.
3.630.623. & 734. & iisdem de causis debemus nos habe-
re verum sacrificium, quibus & Hebræi habuerunt. 3.
733. sacrificia non omnino sustulit Christus, sed muta-
uit.

- Sacrificium omne, oblatio quædam est, sed non contra. 3.627.
& ad sacrificium necessaria est oblatio aliqua. 3.756.761
- Sacrificium præter oblationem requirit mutationem & consumptionem rei, quæ offertur. 3.627.632.758. vbi de differentia sacrificij & oblationis.
- Sacrificium offerre non est cuiuscunque, sed publici, ac certi hominis, qui communi nomine id peragat. 3.624.632
- Sacrificium & sacrificare non sunt idem Latinis, quod Græcis *ἱερωπία*, & *ἱερωπρεΐν*. 3.716
- Sacrificium Deo deferendum esse, est quoddam primum principium à Deo nobis ingenitum, vnde ex lumine & instinctu naturæ non corruptæ sed bonæ procedit. 3. 806. 807. & sacrificandum esse multi optimi & sanctissimi viri censuerunt, vt Noë, Abraham, Iob & Melchisedech. 3.730. 765
- Sacrificium ratione materiæ diuiditur in victimas seu hostias, immolationes & libamenta. 3.635
- Sacrificium ratione formæ & finis diuiditur in holocausta, hostias pro peccato, hostias pacificas. 3.636
- Sacrificium potest distingui in inuisibile siue internum, & visibile siue externum, & quæ sint, & quod magis Deo placeat. 3.630. vide etiam 3.626
- Sacrificium internum est verum sacrificium ratione dignitatis, & ratione affectus, non ratione formæ & essentiæ sacrificij propriè dicti. 3.626.630
- In omni sacrificio propriè dicto requiritur res aliqua sensibilis, quæ offeratur, nec in sola actione sacrificium consistere potest. 3.622.632
- Sacrificium quod Hebræi *קֹרְבָן* appellant, ex simila, oleo, & thure conficiebatur. 3.681
- Sacrificium orantis & supplicantis est, & quomodo sit simile orationi. 3.775. vide 3.359. & 806
- Sacrificium actio quædam est, non res permanens, & rei oblatio. 3.776
- Sacrificium vespertinum apud Dauid vsurpatur pro vero & externo sacrificio. 3.683
- Inge sacrificium dicitur ablaturus Antichristus. 3.730
- Sacrificium verum & reale, veram & realem mortem, aut destructionem rei immolatæ desiderat. 3.759.760.761
Sacrif-

- Sacrificij nomen vnde dictum. 3.627. tribuitur aliquando rei permanenti. 3.715
- Sacrificij nomen quare non vsurpabatur ab Apostolis. 3.725
- Sacrificij & Sacramenti differentia. 3.735.738
- Sacrificij prima mentio vbi habeatur. 3.630
- Sacrificij diuisio. 3.620. vide 3.631
- Sacrificij veri quatuor conditiones. 3.700.701
- Sacrificij veri finis est placare Deum generi humano. 3.635
- Sacrificia veteris legis in mactatione ouium & bouum sita erant. 3.630.627
- Sacrificia legis veteris, figura sacrificij nostri. 3.635.671
- Item sacrificij crucis. 2.642.719
- Sacrificia vetera conueniebant in re significata, nempe in Christo: tamen in signis diuersa erant. 3.641
- Sacrificia vetera pollui potuerunt, nostrum autem pollui non potest. 3.684. aliud discrimen. 3.265.594.812
- Sacrificia in templo Hierosolymitano tantum ab Hebraeis poterant offerri Deo. 3.693.695
- Sacrificia Iudaica erant carnalia, quia in mactatione carnis & sanguinis effusione consistebant. 3.694
- Nostrum autem dicitur spirituale. 3.689.691.694
- Sacrificia Gentilium & Hebraeorum comparantur cum nostro. 3.705. & 706
- Sacrificia offerre mulieribus non licet. 3.712
- Sacrificia à primis hominibus Deo oblata. 3.730
- Sacrificia non sunt primùm in lege Mosis instituta, sed ex lege naturæ ortum habent. 3.735.765
- Sacrificia pro peccato, illi dicebantur offerre, qui offerebant materiam, ex qua sacrificium pro peccato faciendum erat. 1.85.241.255.766.802.869
- Sacrificia vetera, & vera sacrificia erant, & signacula promissionis Christi venturi, & morituri. 1.280.3.739
- Sacrificia vetera non placebant Deo ex se, sed ex deuotione & obedientia offerentium. 1.257
- Sacrificia propitiatoria fuerunt in lege naturæ & Mosis. 3.765.766
- Sacrificia, vt etiam Sacramenta vetera significabant gratiam dandam aliis. 1.47
- Ad sacrificium spirituale nõ requiritur Altare visibile. 3.677

- Sacrificium laudis recens & nouum, ac spirituale Deo placet,
non autem vetus. 3.441
- Sacrificium improprie dictum dicitur oblatio Gentium, &
oblatio fidei. 3.683
- Sacrificia spiritualia obnoxia erant pollutioni, & re ipsa saepe
polluuntur, cum ab opere nostro pendeant. 3.684
- Sacrificium spirituale qua ratione vocari possit Eucharistia.
3.689
- Sacrificium iustitiae est mortificatio vitiorum. 1.139. & 144. 4.370
- Sacrificiorum finis generalis, est recognitio supremi Domini
ipsius Dei, & nostrae subiectionis. 3.613
- Sacrificiorum praecedentium Christum, finis erat representare
sacrificium crucis ut futurum. 3.701
- Sacrificiorum veteris legis consecratio certo ritu, & caeremonia
mysterium continente, fiebat. 3.623
- Sacrificiorum nonnullae caeremoniae. 3.632 676
- Sacrificiorum participatio erat figura manducationis Eucharistiae
sub vna specie. 3.562
- Sacrificiis an anteponatur obedientia. 1.341
- In sacrificiis veteribus plerumque sola mente orabant, & sacerdos
solus intra velum ingrediebatur, & sacrificabat. 3.819
- In sacrificiis veteribus supplicabatur ab Hebraeis, ut clementer
Deus ipsorum sacrificia aspiceret. 3.890
- De sacrificij carnibus non poterat edere, quicumque aliqua
immunditia pollutus erat. 3.109. & 524
- A sacrificiis Gentilium, intendit auertere B. Paulus Corinthios.
3.107

Sal.

- SAL, oleum & sputum, non anteponuntur aquae Baptismi, ut
nobis obiicit impudentissime Lutherus. 1.318
- Salis & aquae consecratio non prohibetur. 2.10
- Salis gustus est caeremonia, quae fit Catechumenis ante
Baptismum. 2.140
- SALVTARE etiam res inanimas in signum gratulationis. 2.205
- SAMARITANI Hebraeis erant haeretici. 1.152

Sancti.

- SANCTI viri semper maluerunt mori, quam cogi ad aliquam
caeremoniam dimittendam. 1.329
- Sancti cum Christo alicubi sunt, non vbiunque. 3.128. 129
Sancti

- Sancti ut sint cum Christo in gloria, non est opus, ut sint etiam in Eucharistia. 3.129
- Sancti agnoscunt nostras preces. 3.845
- Sancti inuocandi sunt à nobis. 3.796
- Sancti in cælo orare possunt, & orant. 3.795
- Sancti cum pro nobis orant, per Christum orant. 3.797
- Sancti, quomodo nos iuuant, quando miracula apud eorum sepulchra fiunt. 3.799
- Sanctorum quorundam donum in Ecclesia, coercendi dæmones. 2.139
- Sanctorum communio. 3.793.795.871
- Sanctorum Martyrum & Confessorum cultus, quo tempore cepit. 3.865
- Sanctorum inuocatio, & solennis celebratio. 3.798.799
- Sanctorum consortium. 3.890
- Sanctorum honor & inuocatio in sacrificio Missæ. 3.790. vide 3.845
- Sanctos viros, Deo amicissimos esse, & tamen in fide grauissimè errasse; nulla ratio hoc admittere potest. 3.330.386
- Aliter per Christi intercessionem & merita, & aliter per Sanctorum merita & preces, nos à Deo misericordiam expectamus & petimus. 3.796. & 797
- SANCTIMONIALES ad nuptias transeuntes, qua pœna puniantur. §. II. atque illæ nuptiæ vocantur incesta fœdera, & illa sacræ virgines vocantur adulteræ Christi. ibid.

Sanguis.

- SANGVIS Christi præcium nostrum. 3.242
- Sanguis Christi quomodo hauriendus. 3.266
- Sanguis Christi effusus in remissionem peccatorum. 3.533
- Sanguis manuit aliquando ex fractione hostiæ. 3.544
- Sanguis in paruo calice consecrari solitus. 3.573
- Sanguis Domini non omnibus dandus, pro quibus effusus est. 3.582
- Sanguis Christi dat incorruptionem. 3.591
- Sanguis & corpus Domini est hæreditas nobis relicta. 3.601
- Sanguis Testamenti noui apud Christianos, est sanguis victimæ immolatae, & verè ac propriè sacrificatæ. 3.674. 675. 881
- Sanguinis veritas in Eucharistia. 3.225. 480

- Sanguinis haustus in Ecclesia olim concedebatur etiam laicis. 3.569
- Sanguinem Christi verè sumunt, qui in vna specie (panis videlicet) communicant. 3.548.552.556. & seq. 591.593.594.597.598.601.602
- Sanguini Domini non tribuitur peculiaris effectus, qui non tribuatur etiam corpori. 3.556.557
- Sanguinem illum ore percipiunt fideles, quo redempti sunt. 3.237. vide 3.201
- Sanguine Christi vescimur, cùm eum sumimus per modum cibi sub specie panis. 5.591
- In corpore & sanguine Domini est eadem virtus conferendi gratiam, & vtrumque omnem vim habet ex coniunctione ad diuinitatem. 3.560
- SANGVIS & aqua ex latere Christi, quid significauit. 3.220. 242.425.480.482. & 563
- Sanguis quomodo dici possit Anima. 3.247
- Sanguinis aspersio in postibus Hebræorum. 3.561.562
- Sanguinis potum prohibebat lex vetus. 3.236.592
- In sanguine hircorum & taurorù herere non debemus. 3.167
- Pro sanguine brutorum animantium sanguinem Christi habemus. 3.233
- Sanguinis & suffocati lex. 1.324
- SATANAË abrenunciatio. 2.136

Satisfactio.

- SATISFACTIO est actio, qua is, qui alterum læsit, tantum facit, quantum satis est ad iniuriam compensandam, siue quantum is, qui læsus est iustè exigit. 4.338
- Satisfactio perfecta non potest esse inter Deum & homines. 4.339.340.341
- Satisfactio non offertur Deo, neque exigitur ab hominibus pro culpa, gratis enim nos à culpa iustificat Deus, & gratis amicitiam suam nobis restituit. 4.12.340.341
- Homo iustificatus, per opera propria pœnalia, Deo satisfacere potest, non ex rigore iustitiæ, sed gratia ipsius, eaq; multiplici, præcedente & comitante; atque id homini donante, vt habeat, vnde ex propriis, & ad æqualitatem, ac per hoc iustè & ex condigno, pro pœna temporali satisfacere valeat. 4.30.367.411.412
- Satisf.

- Satisfactio probatur ex traditione veteris Ecclesiæ. 4. 337. & sequentib.
- Satisfactio ex congruo, non ex condigno, tribui potest humanis actionibus. 4. 341
- Satisfactio est pars integralis Sacramenti Pœnitentiæ, & in quo genere partium integralium. 4. 104. 105. 106
- Satisfactio potest fieri tribus modis: pœnas & flagellas à Deo immissa patienter ferendo. 4. 27. 351. 398
- Opera laboriosa spontè assumendo. 4. 51
- Satisfactio ex rigore iustitiæ requirit, vt satisfiat ex propriis, & ad æqualitatem, nulla videlicet præueniente, aut intercedente gratia eius, cui debetur satisfactio. 4. 366
- Sine satisfactione Sacramentum Pœnitentiæ mancum esset, & mutilum. 4. 105
- Satisfactio condigna esse debet, & eam proportionem cum peccatis exigit, vt verè per eam offensio compèsetur. 4. 378
- Satisfactio nostra non requiritur solùm ad exemplum, vel disciplinam politicam, vt aduersarij volunt. 4. 365. 385. 397. sed vt iniuria Deo facta compensetur, & diuinæ iustitiæ satisfiat. 4. 382. 386
- Satisfactio valet ad pœnam Purgatorij compèsandam. 4. 398. 379. 382
- Satisfactio pars Sacramenti pœnitentiæ, à Deo instituta, & necessaria in re, vel in voto. 4. 106. & 403
- Satisfactio non solùm non pugnat cum gratuita peccati remissione, sed potius ab ea gignitur. 4. 408
- Satisfactio non ad resurgendum à morte peccati, sed ad reatum pœnæ temporalis, qui post eam resurrectionem manet expiandum, adhibetur. 4. 409
- Satisfactio est vnum ex instrumentis diuinitus institutis, ad pœnam temporalem peccatorum expiandam. 4. 412
- Satisfactio quæ in hac vita spontè, & ex charitate suscipitur, tanti à Deo æstimatur, vt breuis huius vitæ labor, facile compenset longissimos cruciatus Purgatorij. 4. 413
- Satisfactio pro peccatis venialibus, oratione Domnica, & multis aliis actibus contritionis fieri potest. 4. 414
- Satisfactionis definitio. 4. 428
- Satisfactionis nomine aliquando intelligitur excusatio, siue defensio. 4. 426. 428

- Satisfactionis nomen reiciunt hæretici. 4.343. 348. 365. 385,
sed habetur pluribus in locis. 386
- Satisfactionis operibus, non soli Ecclesiæ, vt aduersarij con-
tendunt. 4.365. 374. sed Deo & Ecclesiæ, fit satisfactio. 4.388.
& 396
- Satisfactionis opera, orationem videlicet, ieiunium & elee-
mosynam, & quæ ad hæc reuocantur, quatenus à Deo non
imperantur, sed spontè ad peccata expianda suscipiuntur,
gratissima sunt Deo, & exemplis Scripturarum, ac promil-
sionibus confirmantur. 4.362. & 363
- Satisfactionis vestigia extant apud Ethnicos. 4.397
- Satisfactionis opera ex aliâs indebitis. 4.402
- Satisfactionis opera neque sunt, neque futura sunt illa quæ
fiunt in peccato mortali. 4.406
- Operum bonorum quæ post remissionem peccatorû fiunt,
& quæ satisfactoria dici solent, præmium est, plena pecca-
torum remissio, quoad omnem pœnæ reatum. 4.418
- Satisfactionem omnem de medio tollere conati sunt Luthe-
rani. 4.20
- Satisfactionem in pœnam peccati aliquando fuisse mortem
ipsam violentam. 4.373
- Satisfactionem obscurare legem, vel Euangelium, quàm fal-
sò dicatur ab hæreticis. contra quos 4.400
- Nūquam fuit tempus, quo lapsi in Ecclesia sine satisfactio-
ne reciperentur. 4.405
- Non sufficit mores in melius mutare, & à malefactis recede-
re, nisi etiam de iis, quæ facta sunt, Deo satisfiat per pœni-
tentiam, & opera laboriosa. 4.392. & seq. & 407

Satisfactio Christi.

- CHRISTVS satisfecit non solùm pro culpis omnibus, sed e-
tiam pro pœnis. 4.12
- Christi satisfactio non eodem modo nobis applicatur, pro
culpa originali & pro actuali, neq; eodem modo pro pœ-
na æterna & temporali. 4.12
- Christi satisfactio nobis applicatur ad amicitiam Dei recu-
perandam, & pœnam sempiternam euadendam. 4.358
- SCHISMATICORVM altare, & sacrificium occultû. 3.816.

SCIENTIA infusa, & acquisita in quo differant. 1. 230
 Scientia solet præbere occasionem superbiæ. 4. 201

Scriptura.

SCRIPTURA SACRA intelligenda secundum verborum proprietatem, vbi non cogimur euidenti absurdo. 2. 18
 Scriptura non est necesse, vt semper apertissimè loquatur, sed satis est, si ita loquatur, vt communem Patrum expositionem sequuti sententiam eius assequamur. 3. 654
 Scriptura vti solet nomine fractionis, cum loquitur de pane. 3. 699
 Scriptura tribuit vim saluandi diuersis rebus. 4. 164
 Scriptura cum loquitur de peccatis, absolute de omnibus peccatis intelligenda est. 4. 264
 Scriptura semper dicit vim Sacramentorum consistere in purgandis peccatis, & mundanda anima. 1. 197
 Scripturæ an facta additio. 1. 340. 341
 Scripturæ Gothica editio an recepta. 1. 332
 Scripturæ proprius verborum sensus nunquam dimittendus est, nisi cogamur ab aliqua alia Scriptura, vel ab aliquo articulo fidei, vel à communi totius Ecclesiæ explicatione. 3. 66 93
 Scripturæ locus vnus, rectè explicatur per alium. 1. 97. 100. 3. 50. & 64
 Scripturæ & picturæ loco sunt caremoniarum rudibus. 1. 327
 Scripturam tribus modis solere figuram aliquam explicare. 3. 669
 In Scriptura ita sæpe accipiuntur vocabula, vt non substantiam rei, sed qualitatem, vel affectum significant. 3. 114
 In Scriptura quomodo accipiat sæpe particula, Et. 3. 578. & particula, Omnes. 3. 579
 In Scriptura sæpe accipitur tempus præsens, aut præteritum pro futuro, sed sæpius præsens pro præsentem. 3. 698
 In Scriptura frequentissima est illa phrasim, per aliud, pro, in aliquo. 5. 73
 In Scriptura Test. vet. quando describuntur res nouæ, & futuræ per typos & figuras. 3. 682
 In Scriptura explicanda Ecclesia errare non potest. 3. 669. & 670

Argu-

Argumenta ducta ab auctoritate negatiua sacrae Scripturae non sunt solida. 5.83

De lectione vulgata Scripturae. 3.566

SCRVTINIVM Catechumenorum quod sit. 2.136

SEDERE à dextris conuenit Christo ratione humanitatis. 3.185

Sensus.

SENSVS corporales falli non possunt circa proprium obiectum, falli tamen possunt circa id, quod latet sub obiecto sensuum. 3.125

Sensum non falli circa proprium obiectum. Hæc propositio vera est, sed eget multis limitationibus. 3.409

Sensus diuisus, & sensus compositus. 3.305

SEPVLCHRVM. egressio Christi ex sepulchro. 3.291. 292. & 293. 310. 311. vide si placet 3.314. & 317

SERMO noster constat voce & significatione; non autem re significata. 3.153

Sigillum.

SIGILLVM efficax ad imprimendam gratiam, an sit Sacramentum. 1.56

An instar sigilli obsignent Sacramenta, promissionem gratia. 1.59

Sigillum Dei, an esse cognoscantur Sacramenta. 1.60. 61. 76

Sigillum, seu signaculum iustitiæ fidei dicitur Circumcisio data Abrahæ. 1.77. 213. 246

Sigillum & signaculum qua ratione vocentur Sacramenta. 1.82. 83. 192. & 219

Sigillum est signum practicum. 1.206

Sigilli imago est character imprimens: in cera est character impressus. 1.277

Signum.

SIGNVM quid sit. 1.34. 3.173

Signorum genera. 1.35. duo genera signorū veterum distinctit Lutherus. 1.233

Signum esse magis conuenit accidentibus, quàm substantiæ, signū enim est id, quod per se, & immediatè, sensibus percipitur. 3.173. 400

Signum & res signata, sunt opposita relatiuè. 3.179

Signum

- Signum esse quomodo conueniat Sacramentis. 1.34. 206. vique ad 211. 3. 214
- Signum sensibile in Sacramētis, satis est, vt aliquo sensu percipiatur. 1.54
- Signum & caussa infallibilis gratia est Sacramentum. 1.135
- Signa autem nuda esse, dixerunt hæretici. 1.183
- In signo sensibili Eucharistiæ nihil est falsi. 3.411
- Signum aut signaculum vocatur character. 1.268
- Signum commemoratiuum & confirmatiuum. 1.37. & 78
- Signum impressum in fronte mulieris in Apocalypsi. 1.290
- Signa sacramentalia, vim habent à Deo operādi, quod significant. 1.111
- Signa theorica & practica quæ sint. 1. 206. vide 1.162
- Signa magica nullam habent vim naturalem aliquid efficiendi. 1.110. & 111
- SIGNVM CRVCIS est ab Apostolis institutum. 1.321
- Signum crucis non est Sacramentum. 1.295. vide 3.128
- Signum crucis est optimum signum distinguens Catholicos ab hæreticis. 1.328
- Signum crucis tribus modis operatur in Dæmonibus terrenis. 1.321
- Signum crucis in fronte, significatum per asperionem sanguinis in postibus Hebræorum. 3.562
- Sine signo crucis, nihil consecrari potest. 2.204
- SIGNIFICARI interdum idem valet, quod appellari & dici. 3.200
- Significatio melius apprehenditur per oculos, quàm per gustandi sensum. 3.553. 556
- Significatio non operatur nisi in mente, excitando affectum aliquem dum apprehenditur. 3.555
- SIMILIA, debent esse similia in re, de qua disputatur, non autem in omnibus. 3.154. & 443. 5.168. & 170
- SITVS extrinsecus. 3.292. 302. & 322. Situs intrinsecus. 3.302. & 322
- SOZOMENVS in historia multa est mentitus. 4.311

Species sacramentales.

Videv. Accidens.

SPECIES, quæ sunt certæ & determinatæ, demonstrantur forma-

- formaliter in hac propositione (Hoc est, &c.) quamuis in obliquo, non in recto. 3.87.88
- Species seu accidentia panis & vini, dicuntur res terrenæ, & quomodo. 3. 151.153.266.373.401
- Species panis & vini, an dici possint corpus typicū. 3.169.200. an dici possint gloria Dei. 3.129
- Species panis signa sunt corporis Domini, ob analogiam inter panem & Christum. 3.173
- Sub specie visibili panis ita latet Deus verus, vt latebat sub specie visibili carnis Christi, dum is in terris conuersaretur. 3.174
- Species exterior Eucharistiæ, licet panis videatur: tamen verè est ibi corpus Domini. 3.215.272. & in specie aliena, non in sua verè videtur & tangitur. 3. 28.267.408. & 850
- Species, quoad exteriorem naturam, & proprietates accidentium non mutantur post consecrationem, consumitur tamen substantia, id est, definit esse. 3.224.259.260
- Species donec integræ manent, non separatur corpus Domini ab Eucharistia. 3.345
- In corruptione specierū Eucharistiæ substituitur à Deo materia, in illo ipso instanti, quo desinunt esse illæ species, & in quo aliud generatur, & hoc sine miraculo. 3.412
- Species Sacramenti Eucharistiæ si in magna quantitate sumerentur, nutrent, non sine diuino miraculo. 3.402
- Species externæ panis & vini in Eucharistia vt apprehenduntur quid vnum cum ipso Christo, quem continent, adorantur adoratione latræ, per se autem & propriè venerandæ sunt cultu quodam minore. 3. 607
- In specie panis, Christus nihil patitur, & à nullo læditur, recipitur enim, verbi gratia, casus in terram, attritio dentium, rasio, putrefactio, & crematio, non in corpore Christi, sed in speciebus. 3.343.344.345.393.407
- In specie panis Dominus oculis apparet mortalium. 3. 228.231
- In aliena specie & mysticè ac sacramentaliter se ipsum portauit Christus. 3. 238.239
- In specie manducabili, sunt figuræ Testamenti veteris de hoc Sacramento. 3. 342
- Spiri-

Spiritus.

- SPIRITVS** cur non possit extendi in loco ; & corpus possit non extendi. 3. 321
- Spiritus** nomine aliquando intelligitur resurrectio virtutum. 2 17
- Spiritus** vnitas seruanda in vinculo pacis. 2. 130
- Spiritus** pati possunt ab igne corporeo per diuinam potentiam. 3. 295. 313
- Spiritus** hominum & Dæmonum alligantur à Deo in Gehēna certis locis, & corporibus, quasi carceribus. 3. 313
- Spiritibus** an conueniat difficultas essendi simul in pluribus locis, non secus ac corporibus. 3. 288
- SPIRITVS SANCTVS** assistit in Sacramentis, & ab illius virtute præcipuè pendet effectus Sacramentorum. 1. 154. 228
- Spiritus sanctus** gratiam & charitatem largitur in cordibus nostris. 1. 154. & 201
- Spiritus sanctus** super aquas. 1. 195. 199. 201
- Spiritus sanctus** nomine ignis. 1. 191. 2. 8. 118. 180
- Spiritus sanctus** in primitiua Ecclesia dabatur post baptismū in forma visibili ignis. 2. 118. nunc autem datur inuisibiliter per manus impositionem. 2. 158
- Et vt olim datus est Apostolis in forma ignis, sic nobis datur per oleum. 2. 164
- Spiritus sanctus** semper datur per manus impositionem, siue reconciliatoriam, siue cōfirmatoriam, siue ordinatoriam, sed ad varios effectus. 2. 152. 153. 171. 172
- Spiritus sanctus** non fuit datus Apostolis ministerio Sacramentorum ex singulari priuilegio. 2. 185
- Spiritus sanctus** non egebat cœli apertione, cū descendit super Apostolos. 3. 312
- Spiritus sanctus** datus in insufflatione. 3. 374. 4. 247
- Spiritus sanctus** in omnibus liturgiis antiquis inuocatur. 3. 209
- Spiritus sancti** gratia intelligitur nomine aquæ. 3. 49
- Spiritus sancti** donum esse, timorem gehennæ, probabile est. 4. 228
- Spiritus sancti** missio in die Pentecostes. 2. 118. 119

Spiri-

- Spiritus sancti nomine intelligi potest quodlibet eius donū.
 1.154
 Spiritum sanctum Deum esse. 3.293.294
 Spiritum sanctum dari per manus impositionem, & per vn-
 ctionem Chrismatis, idem est. 2.185.186.194
 Spiritum sanctum docere nos de omnibus. 2.164
 Tribuitur Spiritui sancto operatio miraculorū, & illustra-
 tio animorum ad cognoscendam veritatem. 4.217
 S T A T V S hominū tres; incipientium, proficientium, & per-
 fectorum. 3.636
 S T Y P R A T O R I S pœna. 5.205.212

Substantia.

- S V B S T A N T I A secundum se, neque ordinem habet ad lo-
 cum, neque ad corpora circumstantia. 3.24
 Substantia sub speciebus panis contenta, an assimiletur indi-
 uiduo vago. 3.87
 Substantia sensibilis est per accidentia. 3.173
 Substantia sine accidentibus non nutrit. 3.173
 Substantia panis in Eucharistia, discedit, adueniente alia. 3.
 223. & definit in instanti. 3.418
 Substantia & quantitas naturaliter seiungi nequeunt: & nul-
 lam inuoluit contradictionem, si vnum sine altero sit. 3.320
 Substantia non potest separari à modo suo essentiali: potest
 tamen separari à modo suo proprio, sed non essentiali, qui
 est per se existere. 3.321
 Substantia cur non possit inhærere. 3.416. & illi naturaliter
 conuenit subsistere. 3.416
 Substantiæ nomine interdum intelligitur omnis essentia, &
 natura, vnde etiam natura accidentium hoc modo substā-
 tia appellatur. 3.259
 In substantia panis & vini non est significatio, & representa-
 tio Sacramenti Eucharistiæ, sed in accidentibus. 3.658. vide
 3.173. & 400
 Circa substantias sensibiles homines falluntur sapissimè. 3.
 400

Succeſſiua.

- In successiuis quod vltimum detur. 1.231
 S V F F I T V M quare adhibemus ad honorē Eucharistiæ. 3.122
 S V M,

- S**YM,es,est.huius proprietates exponuntur. 3.7475
SUPERBIA initium hæresis. 3.332
SVSCPTORES in baptismo.2.142. & in Confirmatione. 2.
 205

Symbolum.

- S**YMBOLVM Apostolicum, est vna simplex fidei confessio,
 composita à duodecim Apostolis, singulis sententiam suam
 adiicientibus. 3.860
Symbolum Constantinopolitanum. 3.860
Symbolum quo tempore cœperit esse in vsu canendi in Mis-
 sa. 3.853
Symbolum Apostolorum non solent apertè reicere hæretici
 huius temporis. 3.308

Synagoga.

- S**YNA G O G A Ecclesia erat, antequam Christum negaret. 2.
 pag.6
Synagoga cæremonias, & dies festos instituit. 1.323
Synagoga significatur per Agar. 5.137
Synagoga lumen suum amisit Christo veniente. 3.466
Synagogæ & Ecclesiæ comparatio. 3.733
SYNDERESIS, quæ malè facta in corde flagellat. 4.152

T.

Templa.

- T**EMPLA non eriguntur Sanctis; sed in eorum memoriam
 & honorem fieri possunt. 3.790.791
Templorum consecratio.3.831. ad quod genus cæremoniarũ
 pertineat. 1.317
Templorum ornatus deuotionem auget. 1.327
In templo populus ociari non debet, sed orare. 3.822
TEMPVS FERIA TVM quid sit, & quomodo impediatur Ma-
 trimonium, eiusque vsus quàm sit antiquus. 5.294
Tempus feriatum, quomodo temperatũ sit à Concilio Tri-
 dentino. 5.294
Tentationes repellendæ, timore futuri iudicij. 4.224
TERRA quomodo fiat cœlum per Sacramentum Euchari-
 stiæ. 3.221

T

TER-